

Ճիւմա վէ բազար իրթէսի կիւն վագթի-
միզ ժիւսաատէ իթ մէտիկկնտէն, զագէթա-
մըզը եթթիշտիլէմէմիշիզ տիւր • վէ պագը
տօսթլար, աճէպա բաթրիզխանէնին խըշ-
մընա՞մը ուղըատը տէյի սուլի զաննա
վարմըշլար տըր • լաքին, էօյլէ տօսթլա-
րա խապէր վէրիրիզ քի, մէմուլին զայրի
սուրէթտէ օլարագ, էկէրչի էօյլէ պիր
կէչիճի գազայա տախի ուղըաեաճագ օլ-
սա, անխտէ իլավէ չըգարարագ իլան ի-
տէրիզ •

ԱԶԳԱՅԻՆ

Տ Ա Ր Ե Ղ Ա Ր Ձ

Տիւնքի կիւն Սահմանադրութիւնուն ալթընձը տարեգարձը իճրա օլունմուշ տուր :

Ալթ . Խորէն վարդապետ Պէյգօղ քիւ լիսէսինտէ պատարագ իթ տիքտէն , վէ սա . յիր սէնէլէր կէօրիւլտիւկիւ . միսիլու , քիլիսէ մէյտաննտաքի սէտտ իւզէրինտէ վէ աղաճար ալթընտա քարոզ վէրտիքտէն սօնրա , իզտիհամ մուզիզալար իլէ Հիւն . քեար-իսկէլէսի սահրասընա կիթմիշ , վէ սաաթ տօգուզ պուշուզա գատար էյ . լէնտիքտէն սօնրա , վաքօրլարա լաքիպէն ալտէթ իլլէմիշ տիր :

Բէք չօգ , շէօյլէ քի եէտի սէքիզ պին քիշի դատար գալապալըզ պուլունտալ , վէ բէք կիւզէլ էյլէնիլմիշ իսէտէ , էսէ՛Ֆ Խտէրէք սէօյլէրիզ քի , միլլէթին շու շիմ տիքի մէճճուլ հալինի հէրքէս հէրլահ . զա տէրխաթըր իթտիկիլլէ պէրապէր , շիմտիյէ գատար իսէ , նէ պիւլիւք թէ . գատտիւմ պէքլէմէքտէ օլտուղուն տա . խի տէրխաթըր իլլէտիկիլլէտէն , ումում իւզէրինտէ պիր էսէրի մահգուլնիյէթ կէօրիւնմէքտէ , վէ զանն իտէրսին քի , հէր քէս գալպինտէն , սէպէպի էվլէլինէ վէ սէպէպլէրէ լանէթ օգուլմագտէ պուլուն . մուշ տուր :

Պիր գալ քիշի նութգլար օգուլմուշ լար , վէ չօգլարըն մէմուլնիյէթինի մու . ճիպ օլմուշլար տոր :

Սահմանադրութիւն մէվգըր իճրատէ պուլունմատորընտան , պազըլար պու սէ . նէ Տարեգարձ օլաճաղը հազգընտա շիւբ . հէլի պուլունմագտա օլուպ , վէ չօգլար իսէ , միլլէթ իլլէրինձէ պիւթիւն պիւ . թիւն վազիֆէսիլլէյի իիթիեար իթմիշ օլտուզլարընտան , Ֆիլվագը մէյտաննէ չու գըպ պիր գօմիթէ թէշքիլիլլէ , շու զայլ . լէյի տէր իւհտէ իտէճէք զայրէթքէշան պուլունմաճաղը , վէ պու գատարտա իզ . տիհամ թէճէմիւլ իտէճէյի մէմուլին զայլի սուլլէթտէ իտի , հալ պու քի էհա . լի գալպինտէ տօղմուշ օլան նիզամաթ ու իսլահաթ վէ թէգատտիւմարգուսու , պիր թագըմ իսաւարեալարըն վէ վասսիլ . լարըն իւմիտ վէ արգու իթտիկի կիպի մահվ օլմուշ օլմատորընտան , հէմ էօյլէ պիր գօմիթէ մէյտաննէ կէլմիշ , վէ հէմ . տէ , օլ գատար գալապալըզ պուլուն . մուշ տուր :

Տիգգաթա շայան եէրի շուրալ տոր քի , մէզքիւր զիյնէթտէ , միլլէթ մէ . մուլիյէթինտէ պուլունմալարտան , վէ ե . րեպիտանլարտան , վէ գէնիլիլլէք վէ պիւ . յիւքիւք թասլանլարտան , վէ իւզէր . լէրինէ ալիլիլլէք վէ ազգասէրլիլլէ թիւլլէ . րի եարըշտըրարագ , ալէմի ալտաթմագ իսթէյէնլէրտէն , վէ բուհպան կիւրու . հունտան , հէման քեաֆֆէթէն էլլի

քիշի պուլունմալար , իլլա քեաֆֆէսի . նին , պիր մըգտար էֆքեարը մէմուլնէ վէ մէրդուպէ իլէ մէլուլի օլան , վէ սիննի . քէմալէ իրմիշ պուլունման զաթլար միւս . թէսնա թուլտուլարը հալտէ , կէնձ թագըմընտան միւրէթթէպ պուլունտու . տուղու կէօրիւլմիւշ տիր :

Պունա հիշ շիւբհէ իսթէմէզ , միւ . լէթճէ իսլահաթը պիլզ , անձագ տէլի . զանլարտան պէքլէմէլիլլէ . զիրա , ալթը . սէնէլիք թէճըլապէ կէօմիթըմիշ տիր քի , պալտատէ զիքրինի կէտիկիլմիլ կիւ . րուհլարտան , միլլէթ հիշ պիր Ֆայիտէ կէօրէմէյէճէքտիր . էմմա , պուլունն իլլին պէշ օն սէնէ տահա պէքլէնիլմէք իզթի . զա իտէր իմիշ , նէ՛ չարէ , պէքլէնիլմէլի տիր . լաքին պու ճիւմէ իլէ տալի զայ . րէթ վէ արգու էլտէն պըրագըմմալար տոր :

Պու ալէմտէ , պիր շէյէ մալիք օլմանն . տտէմտէն օնու իսթէմէք , վէ հէր հալ . տէ վիլլէճէքսին տէյի իսլարամ իտիպ ալ . մայա չալըմագ առէթա շալընլըզ տոր . իմտի , բանա պիլմէլիլլէք քի , պիլիմ , սա . հիպ սէրվէթ վէ նուլուգքեար տէյի պէլլէտիլմիլ , վէ ալիմ վէ ազգասէր տէ . յի իւմիտլար օլտուղունմուզ ատամլարըն բէք չօղունտա , միլլէթ մուհապլէթի տէյիլ , միլլէթիք տուլղուսու տալի պուլունմալար , պիր թագըմ իստալինլէր տիրլէր , օնլար անձագ քէնտի մէնֆա . ալթլարըն տիւշիւնմէքտէ , վէ պէյլէ . միլլէթճէ զայրէթ վէ տուլղուլարա , քէն . տի էֆքեարը մէգմուլէլլէրինձէ , ճահիլ . լիք վէ չօճուզլուզ սըֆաթը վիլմէքտէ . տիրլէր :

Պու գաֆատաքի ատամլարըն գալպլէ . րինտէ տուլղու բէյտա իթմէք , վէ վա . ճիպէյի զիմմէթլէրինի քէնտիլլէրէ թա . նըթտըմագ , հէման միւմքիւսիլ կիպի օլմուշ օլտուղունտան , օլ իտուսուստան սարֆը նագար իլէ , ետլընըզ շունու սիւ . ալ իտէրիլլէք , թէրպիյէ վէ մէտէնիլ . եէթին մէքքէլի օլան էվրօպատա վէ Ա . մէրիգատա , պէյլէ միլլէթճէ զիյնէթլէ . րէ , չօպանլարտան գրալարա վարընձայա գատար տալիլ օլտուղլարը թագալիտէ , քէնտիլլէրին ճահիլլէք սըֆաթընը վիլմէյէ . նէ՛ հազգ վէ նէ՛ սէպէպլէրի վար տոր . վէ պուլունտանտա գաթիլահալար , Ֆարը իտէլիմ . քի պիւթիւն էվրօպա վէ Ամէրիգա եա . նըլմագտու օլուպ , վէ քէնտիլլահաա գա . Ֆալարընտա , օնլարընքիտէն զիյատէ ազլ . ու Ֆէթանէթ պուլունմագտա տոր . լա . քին , շունուտա սիւալ իտէրիլլէք , էլլմէ . նիլլէյէ , ալէմ՝ նէզտիլնտէ շէրէֆ ու իֆ . թիխար սայըլաճագ հալ ու հարէքէթլէ . րի գա՛նղիսի տիր , պարի եալընըզ պիր թանէսինի պիլզէ իսլարձ իլլէսինլէր :

Պըրագալըմ էօյլէ իստալինլէրի քէնտի . հալլէրինտէ , պիլզ ինսանձա տուլղուլա .

րըմըզա միւթէպէաթ իտէլիմ . վէ պու . սէնէ տալի Տարեգարձ զայլէսինի տէր իւհտէ իտէնլէր հազգընտա , իզհարը թէ . շէքքիւրի ունուլթմայալըմ :

— Մահը հալին 20 սինտէ թէճէմ . միւ իտէն ընդհանուր ժողովտա , էքսէ . լիլլէթի ազա պուլունմատորընտան , կէ . շէն ճիւմա կիւնիւ թէքրարէն թէճէմ . միւ իտէճէկինի պիլտիլմիշ իտիք :

Ֆիլվագը կէշէն ճիւմա իրթէսի թէք . րարէն թէճէմմիւ իլլէմիշ , վէ Յ6 նէ . Ֆէր երեպիտան պուլունտուղու հալտէ մէճիս ալըմը , վէ կաթուղիկոսուզ . մատտէսինէ տայիլ օլան Տիգէկագիր օ . դունմուշ , վէ չօղուգ միւճատէլէ օ . լունմագսըզըն , շիւնքի միւճատէլէլլին էնի պօյու , օլ , թէք պիր սաաթ էվլէլիշ պիլթսինտէ աթլարընա պինէրէք եալը եա . գօնագլարընա կիթսինլէր արգուսինտէ կէզէնլէրին ճէպլէրինտէքի սաաթլարըն . րադտմարը արատընտա պուլունման մէսա . Ֆէյէ ուլտուլումսընա չալընլըրըն . տան . . . գօլալձա գապուլ օլունմուշ , վէ կէլէճէք մէճիստէ , կաթուղիկոսուզ իլլին դուրա վէրիլմէսինէ գարար վէրիլ . միշ տիր :

Պու տէֆաքի մէճիսին պիր հալի բէք տիրգաթա շայան տոր :

Պիր մէճիս ալըրըզտան սօնրա , օն . տան էվլէլի մէճիսին արձանագրու . թիւնու օղունմագ , վէ պատէհու , մէ . սէլլէլլին սըրասընա պազըլարագ միւ . զաքէրաթա պաշանըմագ ուսուլտէն ի . քէն , մէզքիւր արձանագրութիւն օ . գունմագսըզըն միւզաքէրաթա պաշա . նըլմագ իսթէնիլմիշ , վէ պազըլար մէճիս . ճէ ուսուլ ու նիզամա լիպլէթ իտիլմէսի . նի թէքլիլլէ իլլէմիշլէր , վէ Դիւան էվլէլ . էմիրտէ պաշգա էօղիլլէր պէյան իլլէ . միշ իսէտէ , գապուլլէ շայան կէօրիւլմէ . տիկիլնտէն , ազըպէթքեար արձանագրու . թիւնու հազըր օլմատորընը պէյան իլլէ . պէրապէր , պաշգա տէֆա օղունմա . զընը վատ իթմիշ , վէ պուլունն իւզէրի . նէ , էքսէրիյէթ իսքեաթ օլմուշ օլտու . զունտան , էօյլէճէ միւզաքէրաթա պաշ . լանըմըշ տոր :

Նէ՛ գատար թէաճճիւպ իտէճէք պիր շէյ , պիր առէմ շու սօնրաքի էօղիլլի . զապուլ իթմէք իլլին , քէնտի իսթէյի ի . լէ շալըն օլմալը տոր . շիւնքի իւշ տէօրթ . այտան պէրու պիր արձանագրութիւ . նուն հազըրլանմուլը օլմասը , հիշ պիլ . աղըն գապուլ իտէճէկի շէյ տէյիլ տիր . վէ Ֆիլվագը Դիւան շու պօրճունու է . տա իթմէյէրէք , եէշիլ չուհալը թըրա . րէզանըն պաշընա կէշմէյէ ճէսարէթ իթ . միշ իսէ , մէտհէ շայան տոր :

Հայտէ Դիւան պիր արձանագրութիւ . նու իւշ տէօրթ ալ գարֆընտա պիթիլլէ . մէմիշ օլուն , վէ պիրտէն պիրէ մէճիսին

Թէճէմիւ իթմէսի լազըմ կէմիշ պու-
լունսուն, հալ պու քի, մայիս 27 տէ
Թէքրարէն մէճիս Թէճէմիւ իտէճէկին,
վէ արձանագրութիւն օգուճմագլըն
ուսուլ ու նիգամտան պուլունտուղուն
բէք ալեա պիլտիկի, վէ հաթթա տավէթ
Թէքրարէն իթմէսի տախի քէնտիսի Թէք-
թիպ վէ Թէհիսի իլլէտիկի Թագտիր-
տէ, աճէպա, նէ՞ սէպէպէ մէպիս, պարի
շու սոն հաթթա իլլէտէ օլուն, քէնտի
պօրճունու էտա իթմէմիշ տիր. աստնա-
պետ էֆէնտի, օլպապտէ դիտողութիւն
իտէն պիր երեսփոխանա հիտտէթ ի-
լէ ճէվապ վէրիպտէ, այնի սուրէթտէ
տախի գարշըլընը ալմագտան իտէ,
քէնտի Դիւանընա պօրճունու Թանըթ-
տըրսա, վէ պինաէն ալէյ հէնտիսիտէ
վազիֆէսիին Թանըմը օլա իտի, տահա
իլի օլմագ մը իտի. նէ՞ տիմէքտիր ար-
ձանագրութիւն հազըր տէյիլ տիր տի-
մէք, քի՞մ եուտար պէյլէ պիր վահի էօ-
ղիւրիւ, մէկէրէի հէր քէա չօճոճգմու-
տուր. . . .

Մայիս 20 տէ Թէճէմիւ իտէն Ժո-
ղովտա, ՅԱ քիշի հազըր պուլունտու-
ղու Թագտիրտէ, մէճիս աչըլպտա պիր
շէյէ գարար վէրիլիպ վէրիլէմէճէյի հազ-
ընտա սէօհպէթ աչըլտըրտա, Աղաբէկ-
եան էֆէնտի իլէ, Ստեփան պէյ ճէվապ
վէրմիշէր, վէ պիղգաթ տէվէթլու Աալի
բաշա հազըրթլէրի նէզտինտէ վէրիլէն
գարարա պազըրտըր Թագտիրտէ, 71
երեսփոխան հազըր պուլունտուղուն,
մէճիսին գարարընը միւթէպէր սայը-
լամայաճաղըն պէյան իլլէմիշէր, վէ
հաթթա, բաշայի միւշարիլէյ հազըրթ-
լէրի Թարաֆընտան, Սահմանագրու-
թիւնուն Թատիլ ու Թէսվիյէսին պագը-
լաճաղը զըմնրտա, Բաթրիգիսանէյէ կէ-
միշ օլան պուլունտուլի ալտէ, Թէճէմ-
միւ իտէճէք Ընդհանուր Ժողով իշին չէ-
լաճէն Թէճէմիւ իթմէսիին ի-
շար իտիլմէսիին, անճագ օլ իուսու-
սուն անլատըլմասընա մէպի օլունտու-
սէրա հէթէն սէյլէմիշէր, վէ ՅԱ քիշի
իլէ տախի գարար վէրիլի տէյէնլէրին
սիւքիւթիին մուճիպ օլմուշար իքէն,
պու տէֆաքի մէճիստէ, Թէքրարէն պու-
լունտուսուն զիքի կէշտիքտէ, Դիւան
Թարաֆընտան, զըտտը ճէվապ վէրիլէ-
րէք, ՅԱ քիշին գարարընը տախի միւ-
թէպէր սայըլաճաղը ճէվապը վէրիլիշ,
վէ աճայիպի շուրատա տըր քի, էվվէլ-
քի հաթթա այնի իուսուսու ճէրհ ի-
տէնլէր, պու տէֆա սիւքիւթ իթմիշ-
լէր տիր. . . .

Իմտի, էկէր Ստեփան պէյ իլէ, Ա-
ղաբէկեան էֆէնտիին իլք հաթթաքի
իլգահաթթարը սահիհ իտէ, վէ սահիհ
օլմասընա պի իշթիպահ տըր. չիւնքի,
տէվէթլու Ալի բաշա հուզըրունտա

պիղգաթ հազըր պուլունտուլար իզրար
իթմիշէր տիր. եանի, բաշայի միւշարի-
լէյ հազըրթլէրիին միւրատըր ալիսին-
ճէ, Սահմանագրութիւնուն ահքեամը-
նա քեամիլէն իրայէթ օլունաճագ, վէ 71
երեսփոխան պուլունտուղուն, հիւ պիր
շէյէ գարար վէրիլէմէճէք իտէ, կէշէն
ճիւմա կիւնքի մէճիս նիգամա մուվա-
ֆըք տէյիլ տիր, վէ պուլունտանտա նէ-
շէթ իտէր քի, վէրիլէն գարար վահի տիր
չիւնքի 71 քիշի պուլունտամըշ տըր. եօղ-
էկէրի, մէքիւր մէճիս միւթէպէր
սայըլաճագ իտէ, եա Ստեփան պէյ եան-
լը սէյլէմիշ տիր, վէ եախօտ Աալի բա-
շա հազըրթլէրիին էմրինէ գարշը հա-
րէքթ օլունտագտա տըր. արթըգ պու-
լունտա ճէվապընը վէ մէսուլիլէթիին
պիլ, Ստեփան պէյ իլէ Դիւանըն իւզէ-
րինէ պըրագըրըք. . . .

Պագաթ, տէվէթ վէ միլլէթ հազ-
ընտա իզհարը իսպիսէթ վէ սաաագաթ
նիլլէթիլէ, վազիֆէմիզի տախի իֆա ի-
տէրէք, հազըրգաթը հալի պիլա միւտա-
հէնէ պէյան իտէրիլ. . . .

Էվվէթ, Ստեփան պէյին սէյլէտիլի
սահիհ օլունտուլ Թագտիրտէ, Բաթրիգ-
իսանէ, պուլունտուլի ալիսին ահքեամը-
նա մուղայիլ հարէքթտէ պուլունտագ-
տա տըր, վէ հաթթա, շուրատընա տա-
խի սիւքգաթ օլունտալը տըր քի, 100 նէ-
ֆէր երեսփոխան հիւմագամընտա Թու-
թարագ, վէ քէնտիլէրինէ միլլէթ սըֆա-
թը վիւրէրէք, տէվէթլու Աալի բաշա հազ-
րէթլէրիին հուզըրունա չըզըպտա,
Սահմանագրութիւնուն Թատիլ ու Թէս-
վիյէսին իսթիտա իտէն պիր Թագըմ, վէ
տահա իհթիմալէ եազընը պիր գաշ նէ-
ֆէր զաթլար, Սահմանագրութիւնուն
իճրասընը միւմքիսիլ օլունտուլ իֆա-
տէ իսթիլէրի սըրատա, «էֆէնտիսաթ-
թա», լաղվ օլմուշ մէսապէսինտէ տիր, վէ
պուլունտա իրատէյի Սէնիյէնին մուղայի-
րինտէ տիր. չիւնքի, նիգամամէնին ի-
շինտէ, աչըլտան աչըլա, 71 քիշի հա-
զըր պուլունտագտա, ումուլի մէճի-
սին քիւշաթ օլունտամայաճաղը իշար օ-
լունտուլ իքէն, չիմտի իտէ, ՅԱ քիշի ի-
լէ մէճիս քիւշաթ օլունտագտա, վէ գա-
րարար վէրիլմէքտէ տիր. տէմիշէր, վէ
իշթէ պուլունտա իւզէրինէ, բաշայի միւ-
շարիլէյ հազըրթլէրի իզնա օլունա, վէ
միլլէթի աճըլարագ, Թատիլ ու Թէսվի-
յէսին էմր պուլունտուլալարըլա պէրա-
պէր, պուլունտան պէյլէ Թէճէմիւ իտէ-
ճէք մէճիպէրտէ, «էֆէնտիսաթ» 71
քիշին հազըր պուլունտագտա էլլէմի-
նէթիին տախի էմր իլլէմիշ իտի. . . .

Մանգումէ քէնտի վազիֆէսի իզթի-
գասընա, հազըրանիլլէթի իսպէր վէր-
տիկի իշին, Բաթրիգիսանէնին քին ու գա-
րազը Թահրիք օլունտուլ, վէ հաթթ-

տա, նաաը քի մալիւմ տուր Թագըրի
տախի իլլէմիշ տիր, վէ պուլունտա էմնալի
պիր գաշ սէնէ գարիքնտա, պիր գաշ տէ-
ֆա վուգու պուլունտա տուր. հալ պու-
քի, հէր տէֆասընտա տախի, Թագսի-
լաթ զազէթալարտա օլմայըպ, իլա բաթ-
րիգիսանէտէ օլունտուլ, սօնրատան Թէ-
պէյիլէն իթմիշ տիր. . . .

Իմտի, սօրտըրգ Բաթրիգիսանէյէ քի,
քէնտիսի էմրի ալիլէ մուղայիլ պիր հա-
րէքթտէ պուլունտուլ, վէ զազէթա-
լարտա հազըրանիլլէթի իսպէր վէրտի-
կի, վէ էհալիտէ իշինտէրէք, Թէշէք քի-
լէ պաշալարը Թագտիրտէ, զուհուրա
կէլէն ուլղունտուլընա սէպէպիլլէթի
քի՞մ վէրմիշ օլունտուլ, Բաթրիգիսանէ՞ մի
եօխաա զազէթալար մը. . . .

Թէքրարէն սէյլէրիլ, իսթէր իտէ
Բաթրիգիսանէմիլ, Մանգումէ ալէյին-
տէ, անճագ, «պիր չէլլէն» էն պիւլիլք
իսպին, ու զատտար, վէ զուլումքեարը
ալէյինտէ «եազըլմասը ճայիլ կէօրիւ-
լէպիլի սուրէթտէ պիր Թագըրի տահա
եազըն» . . . կէշէն ճիւմա կիւնքի մէճ-
իս վէ գարար միւթէպէր սայըլաճագ,
չիւնքի, պիր գաշ զաթլարըն, Աալի բա-
շա հազըրթլէրի նէզտինտէ, նիգամա
մուղայիլ ատտ իթտիլէրի մէճիլլէր կի-
պի, 71 քիշիտէն էքսիք ազա պուլուն-
տուլ. վէ չիւնքի, պուլունտուլի
ալիսին ահքեամընա մուղայիլ տիր. . . .

Պուլունտանտա գաթիլազար, նէ՞ աճա-
լիպ շէյ տիր քի, Կաթուղիկոսլուգ մէ-
սէլէսինէ, հէր մէսէլէտէն զիյատէ է-
հէմիլլէթ վէրիլիպ, վէ պիր Թագըմ
մէգալաթ տատ ու սիթէտիլլէ, պիր
մուլազգամ տէվէթին պազը էֆքեար ու
էվամիլլին գարշը չըզըլուպ, վէ էնքիւ-
չիւք ատտ օլունտան մէսէլէրտէ տախի,
էքսէրիլլէթի ազանըն հազըր պուլուն-
տանտա պիր գօլայըգ օլապիլմէք իլլին,
իքի սէնէտէն պէրու, Ընդհանուր Ժո-
ղով Գալաթտա Թէճէմիւ իթմէքտէ
իքէն, իքի տէֆա տըր, Թա Գուլմ-գա-
րունուն քէօրիլլէրտէ տավէթ օլունտագ-
տա տըր. . . .

Աճայիպի շուրատա տըր քի, մայիս
20 տէ Թէճէմիւ իտէն Ժողովտա, Դի-
ւան ազալարընտան պիր իքիսինին նազա-
լը տիգգաթընըն, պազըլար Թարաֆըն-
տան, շու իուսուսու իւզէրինէ տավէթ
իտիլտիլի իշիտիլմիշ իքէն, ասլա էհէմ-
միլլէթ վէրիլմէյէրէք, պու տէֆա տա-
խի, Գուլմ-գաբույա տավէթ օլունտուլ
տուր. աճէպա, պուլունտա տախի պիր նի-
լլէթի իտէֆիլլէ, վէ եախօտ արձանագրու-
թիւնուն հազըր օլմամասը Էօղիւրիւ կիպի
գուլվէթի էօղիւրիւ վալմըտըր. եօխ-
աա, պազըլարըն սուլի զաննա զահիպ օլ-
ունտուլ կիպի, 71 երեսփոխանըն Թէճէմ-
միւ իթմէսի, Դիւանըն էֆքեարընա մու-
վաֆըք կէլմէմէքտէմիտիր. . . .

Կէշէն ճիւղմա կիւնքի մէջիստէ ,
թօհաֆ պիր հալ տահա վուգու պուլ-
մուշ տուր : Ստեփան պէյ թարաֆըն-
տան , կաթուղիկոսուգ մէսէլէսինէ ա-
յիս օլան թահրիրաթ վէ մուսապէրա-
թըն իճրասընըն , պիր գօմիսիօնա իհա-
լէ գըլընմասը թէքլիֆ օլունմուշ , վէ
լիւզումու վար տըր եօգտուր միւճատէ-
լէսի կէշտիքտէն սօնրա , ագըպէթքեար
թէշքլիկնէ գարար վէրիւմիշ , վէ Գեթ .
Արիստակէս վէ Ներսէս սրբազանլար , վէ
Արթ . Յովհաննէս վարդապետ Սէթեան
իլէ , Ստեփան պէյ վէ Մարկոսեան Գրի-
գոր Էֆէնտի , զիւանըն թէքլիֆի իւզէ-
րինէ , ագա թայիկն գըլընմուշ , վէ հէր քէս
թարաֆընտան գապուլ օլունմուշ իքէն ,
մէճիս տաղըմայա պաշլամըշ , վէ պա-
զըլար կիթմիշ , վէ զիւան տախի պաղա
գալըմըշ օլունմուշ հալտէ , պազը գաթ-
լար , եէնիտէն գօմիսիօնա հաճաթ օլ-
մայրպ , վէ տեղեկագըրի եաբան յանձ-
նաժողովուն մէջքիւր խըտմէթի իճրա
իթմէսի տահա գօլայ վէ տահա միւնա-
սիպ օլմասընը ճայիկ կէօրմիւշէր , վէ զիւ-
ան թարաֆընտան տախի , բույի մու-
վաֆադաթ կէօսթէրիւմիշ տիր :
Պիր իքի դազէթատա , Էվլէլէրի գու-
րարըն զեքրի կէշիպ , իքինձի գարարըն
պօշա կիթտիկի անլաշըմըշ տըր : հալ
պուլ քի պիլ , իքինձի գարարտա տախի
հազըր պուլունաուղունմուշտան , պիլէ-
մէմիշիկ տիր քի , պուլ իքի , վէ այնի մէճ-
լիստէ , վէ պէշ տաղըգա գարիւնտա
վէրիկն պիր պիլիկն զըտտ գարարըն , ա-
ճէպա գաճիկիս իճրայէ գօնուլմուշ
տուր :

— Ընդհանուր ժողովուն գապուլ իթ-
տիկի մէջքիւր Տեղեկագըրի գարշըլըգ ,
« Գիտողութիւն ի վերայ Տեղեկագըրի կա-
թուղիկոսական Յանձնաժողովոյ » խմիւ-
լէ , վէ ճանիկ Էֆէնտի Արամեան թէէ-
լիֆի օլունմուշ հալտէ , եէվմի մէջպուլ-
տէ 13 սահիֆէտէն միւրէթթէպ պիր
ըիսալէ գուհուր իթմիշ , վէ 100 էր փա-
րեա սաթըլմագտա պուլունմուշ տուր :
Մէջքիւր ըիսալէտէ տիգըաթէ շա-
յան ճշմարտութիւնլար վար տըր :

— . . . խմբագիր .
Առաջատանէ առած նամակիս մէջ Ագ-
գային յօդուած մը ըլլալուն , կը խնդրեմ որ
Ձեր պատուական լրագրին միջոցաւ հրատա-
րակէք :
Կայսերադն մեծ իշխան փախարքայն մեր
(եղբայր նորին վեհ . Ագէքսագըրի եւ փո-
խարքայ Տիխիդոյ) , յաւուրս այստիկ գնաց-
եալ էր յայցելութիւն Երեւանու նահանգի ,
ի միաբանից Սրբոյ Աթոռոյն Եպիսկոպոսունք
եկեալ են յայցելութիւն նորին կայսերական
մեծութեան , մեծաւ յարգանք ընկալեալ
գնոսա յայտնեալ է թէ ի վերադառնալէ յԱ-
գըլեանց Նախնեանու նահանգի ունի այ-
ցելու լինել Սրբոյ Աթոռոյն . վերջապէս ար-

ժանացուցեալ է իւրով այցելութեամբ , մե-
ծառ փառօք ընկալին զնա , եւ նա մե-
ծաւ քրիստոնավայել ջերմեանդուծեամբ
համբոյր եւ երկրպագութիւն մատուցեալ սըր-
բութեանցն , հետամուտ է լեալ ամենայնի .
եւ ապա ճաշեալ անդր մեծ դրամա պարգեւեալ
եւ գօհունակութիւն արարեալ յորդորեալ է
հաւատարիմ կալ առ Սուրբ Աթոռն եւ Տա-
ճարն , եւ առ ամենայն Ագգային կրօնակա-
նըն եւ ջանալ արիւմ եւ միաբան լինել ընդ
բոլոր Հայոց Ագգին : Եւ վերադարձեալ աստ
մեծ գովաբանութիւնս արար , այլ եւ ի ճա-
նապարհորդելն հրամայեալ ունէր զի ուղղե-
կիցք եւ անձնապահք ինքեան Հայ աղբիք
լինիցին եւ լեալ են :

Աւստի այսպիսի վսեմ մեծ գործ մը որ
Ագգիս մեծ կտորին վրայ տեսնուեցաւ եւ
որմէ պատուեցաւ , կուղեմ եղբարցս ալ այս
ցանկառիթ լուրը հաղորդել :

Մնամ . . .
Ա . Պ . Միրզէխանեան

— . . . խմբագիր .
Մայիս 26 թուականով հանած պատ-
ւական թերթերնուդ մէջը սրբազան Պատ-
րիարքի ուղղուած Չիլիկիրեան Յակոբոս
վարդապետի ստորագրութեամբ 1866
ապրիլ 19 թուականով նամակ մը կար .
որն որ ուղղակի մեր դատին վրայ գըր-
ուած է , այն նամակը ժողովքին մէջ կար-
գացուած ժամանակը անընդունելի որոշ-
ւեցաւ երկու պատճառաւ .

Նախ . կըսէ որ երկու դատ իրարու
վրայ չըլլար , այս խօսքը փախուստի ճամ-
բայ մըն էր , վասն զի ատոր միտքը հա-
կընալ կեղծածին պէս չէր :

Երկրորդ . իր գըրքին մէջ գրածներուն
փաստեր գտեր է . բայց գտաւստան ու-
զեշիս ալ նոյն իսկ ունեցած փաստերուն
արժէքը հասկընալու համար է , ուստի
այս ալ դատաստանէն փախչելու պատ-
ճառ չի կրնար ըլլալ :

Կը խնդրեմ . . . խմբագիր որ նամա-
կըս՝ որ Ձեր հրատարակածին համառօտ
պատասխանն է , լրագրոյդ մէկ անկիւնը
ընդունելու արժանի դատէք Ձեր անկողմ-
նասիրութենէ շարժեալ որ կընէք զիս եւ
րախտապարտ :

Որ եմ
Ս . Ջենոբ Յովհաննէս
1866 մայիս 27
Տէրոյեց

— Դազէթալարտա օգուտուղունմու-
ղա նաղարէն , թրապգոն մէքթէպի տը-
նօրէնի Ներսէս Էֆէնտի Մէջպուլեան ,
Ֆամիլեաճա պազը սէպէպլէրէ մէպնի ,
պուլ տէֆա պուլ թարաֆա կէլմիշ տիր :
Մէջքիւր դազէթալար , մէրգումուն
պէր ան Էվլէլ եինէ քէնտի մէմուրիյե-
թինէ տէօնմէքիյէ զայրէթ խտէրէք ,
շու պաշլաուրը մէտհէ շայան պիր խըտ-
մէթի պաշա չըգարմասընը արգու իտէր-
լէր :

Պիղ տախի այնի արգուլու պէյան իթ-
տիկիւմիշ իլէ պէրապէր , մէջքիւր մէք-

թէպ իւզէրինէ , Գեթ . Մետրոպ սրբա-
զանըն գաթ պէ գաթ հիւսնի նաղար վէ
ղայրէթինի թէքրարէն տալէթ խտէրիգ :

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹՐ ՏԱՆԻԼԻԹԷ

Մէմուրիյէթի մախտուսէ իլէ Պէլ-
ճիգատէ պուլունան մէարիֆի ումուկի-
յէ նաղըրը աթուֆէթլու ֆէմալ Էֆէն-
տի հազըթէթլէրի , Մարսիլեա փօթա վա-
բօրու իլէ , ճիւղմա ախշամը տէրի սէա-
տէթէ կէլմիշ տիր :

— Էրգուլմ վալիսի Էմին Մուսլիս բաշա
հազըթէթլէրինն , թրապգոնտա ագմի տա-
րիպազա իլէտիկի , կիւնքի Գուրիէտէ
օգունմուշ տուր :

— Բաղար կիւնիւ , Բրուսիա վէ Ավսթ-
րիա սէֆիրէրի , Մըսըր վալիսի վալեաշա-
նը հազըթէթլէրիյէ , Էմիրկէնտէ քէային
սէրայլարընտա միւլազաթ իթմիշէր տիր :

— Ֆէխամէթլու տէվլէթլու իսմայիլ
բաշա հազըթէթլէրի բարգար կիւնիւ Հիւն-
քեար իսկէլէսինէ կէշէրէք , ասաքրի
Մըսրիյէթի մուայեէնէ իթմիշ տիր :

— Հիւնքեար իսկէլէսինտէ , պիւլիւք
տօնանմա հազըրըրը կէօրիւմէքտէ օ-
լուպ , վէ ճիւլուսու Հիւմայուն կիճէպի ,
միւշարիյէյ իսմայիլ բաշա հազըթէթլէրի
սահիլեայլարընտա , պիւլիւք պիր զեյա-
ֆէթ քէշիտէ օլունաճաղը , վէ պաշգա
հազըրըգլար պէր թարաֆ , 230 պին գը-
թա եալընըգ ֆէնէր եսաթըրըլմագտա օլ-
տուղու մէմուլաթտան տըր :

— Մէճիսի վալեա ընյիսի իւպհէթ-
լու տէվլէթլու Մէհմէտ բաշա հազ-
րէթլէրի , Բէնճէմպիհ կիւնիւ հուզու-
րի շահանէյէ չըգմագ շէրէֆինէ նայիլ
օլմուշ տուր :

— Եէվմի մէջպուլտա Պապը-Ալիտէ ,
վէ գաթը սատարէթքէնահի սէրայը հիւ-
մայունա կիտէրէք , Չաթը հազըթէթլէր
հինչահի իլէ միւզադաթ իլէմէսի հա-
սէպիյէ հազըր պուլունմատըրընտան ,
տէվլէթլու Ապի բաշա հազըթէթլէրի ըի-
յասէթինտէ օլունմուշ հալտէ , վիւքէլա-
յի ֆիխամ հազարաթըր աղտը մէճիլ իւ-
լէմիշ տիր :

— Մէճիսի ալի իսաղայինն պուլ քէր-
րէ լաղվի իլէ , աղայի զէվի իւլ իհիթիւա-
մընտան պուլունան , տէվլէթլու Մէհմ-
մէտ ճէմիլ վէ Գապուլի բաշալար հա-
զարաթընա օնսը պին ղուրուշ մահիյեթ
թախսիս պուլունմատըրընտա մէմուլիմի
օլմուշ տուր :

ՍԱՀԻԳ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Տ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
ԼԷՎԱՆՔ ՀԵՐԱԼՏԵՐ ԹԱԳԻՆԵՍԻՍԵԷ
ՊԵՏ-ՕՂԼՈՒՍԱ ՏՕՐԱԳԱ ԵՕԼՏԱ , ՏՕԹՕՎԱՅ ԱԳՏՈՒԼԱԷ
ԳԻՐԱՏԵՐԼԵՐ ԳԱՐԵՇՈՒՅԱ ՆԻՄԷՐՕ 319 .